

Barnkonsekvensanalys

Bakgrund

Alla barn och unga har rätt till trygghet, utveckling, ickediskriminering samt att få sin röst hörd inför beslut som berör dem enligt Skollag, Diskrimineringslag och Barnkonventionen som utgör svensk lag sedan 2020. Barnets bästa ska prövas och beaktas inför alla beslut som berör dem.

I barnkonsekvensanalysen är barnperspektiv utgångspunkten för analys av vilka konsekvenser barn- och ungdomsnämndens budget 2024-2026 kan få för barns och elevers rättighet till trygghet, utveckling och icke-diskriminering samt hur barns bästa tas till vara. Tidigare underlag som återfinns i kvalitetsarbetet ligger till grund för beaktandet vilket utgår från barns perspektiv. Vad gäller budgeten specifikt har barns perspektiv och röster har inte hörts särskilt.

Enligt förslag kommer resurstilldelningen på helhet att motsvara kostnadsökningen under 2024 för att bedriva utbildningsförvaltningens verksamheter enligt samma nivå som 2023. Nämndens prioriteringar påverkar fördelningen av barn- och elevpengen till olika verksamheter.

Konsekvenser av beslut

Budget för 2024 kan komma att påverka alla barn i barn- och ungdomsnämndens verksamheter i olika omfattning. Förvaltningen arbetar aktivt med att utveckla en god och likvärdig utbildning för alla barn och elever. Fortsatt förbättringsarbete både avseende strukturfaktorer, så som behörighet och lärartäthet, samt processfaktorer, så som undervisningens kvalitet, är nödvändigt för att säkerställa detta. Med nuvarande förslag på tilldelning kan ett sådant förbättringsarbete fortsätta bedrivas i motsvarande omfattning som 2023 års budget.

För förskolans verksamhet innebär planerad tilldelning motsvarande svårigheter som idag vid mindre enheter med hållbar organisation som möter barns behov under hela dagen. Barnpeng föreslås räknas upp med full uppräknings vilket innebär motsvarande förutsättningar som föregående år.

För grundskola, inklusive förskoleklass och fritidshem, innebär föreslagen resurstilldelning en viss förskjutning av resurser från högre åldrar till lägre åldrar. Lägre personaltäthet är att vänta vid högstadieskolorna, där arbete med tjänsteplanering behöver utvecklas. Personal-tätheten förväntas öka något i förskoleklass liksom årskurs 1-3 enligt nämndens prioritering för tidiga insatser. Effekterna kommer på enhetsnivå att bli varierande beroende av faktorer som till exempel delningstal för grupper och skillnader mellan åren i socioekonomisk resursfördelning. Anpassad grundskola föreslås en fullt uppräknad resurstilldelning och verksamheten beräknas kunna fortgå i enlighet med föregående års organisation, med reservation för att förändringar i elevantal påverkar verksamhetens ekonomi under året.

Vetenskaplig grund

I förskolan har effekterna av stora och mindre grupperingar studerats och Skolverket lyfter i samband med införandet av riktmärke för barngruppernas storlek fram att där barnen är tillsammans med alla barn i barngruppen under en stor del av dagen finns sämre villkor för lärande. I dessa förskolor sker sällan planerade aktiviteter utifrån läroplanens målområden. Det är också svårt för personalen att uppmärksamma enskilda barn och engagera sig i ett fåtal barns lärande och omsorg när barnen sällan eller aldrig delas in i mindre grupper som möjliggör samtal och interaktion. Riktmärket för gruppstorlek är 6-12 barn för 1-3 åringar samt 9-15 barn för barn 4-5 år.

Effekter av mindre klasser, vilka kan organiseras vid högre personaltäthet i skolan, är beforskat med visor på motstridiga resultat. frågan om mindre klasser ger bättre kunskapsresultat saknar tillräcklig vetenskaplig grund för att utgöra en enskild faktor. Det finns vetenskapligt stöd för att en god lärmiljö skapas genom personalens kompetens, lärares ledarskap, skolans pedagogiska organisation och gott pedagogiskt ledarskap. Resultaten gäller särskilt de elever som är i behov av anpassningar i sin lärmiljö.

Analys

Forskning visar att varken gruppstorlek eller personaltäthet är de enda och avgörande faktorerna för hög kvalitet och möjlighet att möta allas behov. Kompetensen att bedriva god undervisning samt organisera utbildningen viktig och stödjande strukturer, som kan uppnås genom fler personal men också på andra sätt, är av stor vikt.

Barn- och ungdomsnämnden organiserar förskola och skola som idag är att betrakta som kostnadseffektiv. En lägre resurstilldelning i sig behöver inte betyda att kvalitet och likvärdiga förutsättningar självklart är sämre för de barn som är i behov av en kompenserande utbildning och stöd. Att höja pedagogers kompetensnivå, stärka det pedagogiska ledarskapet och arbeta med att utveckla enheterna inre organisation är faktorer som förvaltningen ständigt utvecklar genom kvalitetsarbetet på alla nivåer och det kommer att fortgå.

Förskolan når idag inte Skolverkets riktmärken för barngruppernas storlek och det blir inte heller möjligt med budgetförslaget. Fördelningen av statsbidrag samt ett aktivt arbete och fokus fortgår för att ge barnen möjligheter till indelning i mindre grupper under delar av dagen. Alingsås kommun har arbetat för en ökad likvärdighet och resultaten har förbättrats vad gäller andelen elever som når gymnasiebehörighet. Barn och elever från mindre gynnsam socioekonomisk bakgrund är i större utsträckning beroende av en utbildning av god kvalitet samt mindre grupperingar för att lyckas.

En utmaning är att organisera utbildningen i förskola och fritidshem så att personalen både räcker till att täcka upp för öppettider och samtidigt hålla en god undervisningskvalitet då flest barn är i verksamheten. Elevernas rätt till undervisning av behöriga lärare i grundskolan kommer att kräva nya former för organisering för att kunna mötas. En icke-diskriminerande utbildning kräver kunskap och kompetens om exkluderande normer och om arbetsmetoder och förhållningssätt som främjar många olika sätt att vara, fungera och lära. Sammantaget kommer risker och tänkbara åtgärder bedömas lokalt med närhet till barn och elever utifrån fokus att upprätthålla kontinuitet i en utbildning som ger barn och elever lika möjlighet till trygghet, omsorg, utveckling och lärande.